

Kabul Tarihi :Y.K./..... (Gen.Sek.Sunuşu)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU YÖNERGESİ

I.BÖLÜM

Genel Hükümler

Komisyunun Kuruluşu, Amacı ve Etkinlikleri

Kuruluş

Madde 1: Türkiye Barolar Birliğine bağlı ve yönergede düzenlenen hükümler çerçevesinde çalışmak üzere Türkiye Barolar Birliği Engelli Hakları Komisyonu kurulmuştur.

Amaç

Madde 2: Engelli Hakları Komisyonunun amacı;

- A) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 110/17. maddesi ile Türkiye Barolar Birliğinin (TBB) görevleri arasında yer alan, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak, engelli bireylerin bireysel özerkliklerine saygı gösterilmesini ve engelli bireylerin temel hak ve özgürlüklerden tam ve eksiksiz olarak yararlanmasını sağlamak, her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek,
- B) Engelli hukukçuların mesleki sorunlarının tespiti ve çözümü için çalışmalar yürütmek,
- C) Engelli bireylerin, her zaman ve her yerde çoklu temelde ayrımcılığa uğrama ihtimalleri olduğunu kabul ederek makul uyumlaştırıcı önlemlerin alınması için her türlü çalışmayı yapmak,
- D) Engelli bireylerin, temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasının teşvik ve temin edilmesi, doğuştan sahip oldukları onuru ve saygınlığı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması için çalışmalar yapmak,
- E) Hukukun üstünlüğünün egemen kılınması, engelli bireylerin insan hakları alanında ulusal ve uluslararası hukuk ekseninde, engelli haklarının tanınması, korunması, uygulanması ve geliştirilmesi için mesleki, kuramsal ve uygulamaya yönelik araştırma ve çalışma yapmak,
- F) Komisyon ırk, dil, din, mezhep, cinsiyet, cinsel yönelim, etnik köken, yaş, felsefi inanç, politik görüş vb farklılıkları nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin engelli bireylerin temel hak ve özgürlüklere eşit şekilde ulaşması konusunda destek olmayı hedeflemektedir.

Kapsam

Madde 3:Bu yönerge uluslararası ve ulusal insan hakları kaynakları başta olmak üzere Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesi'nin Karar ve Yorumları, Avrupa Konseyi'nin Engelli Haklarına yönelik içtihat ve direktifleri, T.C. Anayasası, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, ilgili yönetmelikler ve sair genel mevzuat kapsamında ve TBB Çalışma ve Danışma Kurulları Temel Yönergesi çerçevesinde, TBB Başkanlığı'na bağlı olarak kurulan TBB Engelli Hakları Komisyonu'nun çalışma usul ve esaslarını düzenler.

Tanımlar

Madde 4:

- (1) Bu yönergede
- a) TBB : Türkiye Barolar Birliği'ni,
- b) Başkan : TBB Başkanı'nı,
- c) Başkanlık Divanı : TBB Başkanlık divanını,
- d) Yönetim : TBB Yönetim Kurulu'nu,
- e) Kurul : Merkez veya komisyon adı ile oluşturulan "çalışma ve danışma" kurullarını,
- f) Merkez : TBB'de kendine ayrılmış bir yeri, kendine tahsis edilmiş personeli ve TBB'nin bütçesinde giderler bölümünde ayrı bir faslı bulunan kurulları,
- g) Komisyon : TBB Engelli Hakları Komisyonu
- h) Yürütme Kurulu : Merkez veya komisyon adı ile oluşturulan "çalışma ve danışma" kurullarının yürütme organını ifade eder.
- i)

Görev ve Etkinlikler

Madde 5: Komisyon, ikinci maddede belirtilen amaçlarına ulaşmak için, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na sunulup, onayı alınmak suretiyle aşağıdaki çalışma ve etkinlikleri yürütür.

1. Engelli haklarına ve engelliliğe ilişkin ulusal ve uluslararası alanda seminer, konferans, toplantı ve benzeri etkinlikleri düzenlemek,
2. Engellilik ve engelli hukuku ile engelli hukukçuların mesleki imkanlarının geliştirilmesi için uluslararası engelli kuruluşları dahil yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar yapmak mesleki imkanların geliştirilmesine yönelik raporlar hazırlayıp uygulanması için gerekli çalışmaları yapmak,
3. Engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında adalete etkin bir şekilde erişiminin sağlanması, bunun için usule ve yaşa uygun düzenlemeler yapılması, soruşturma ve diğer hazırlık aşamaları ve tanıklık dahil tüm hukuki işlemler ve yargısal faaliyetlere doğrudan ve dolaylı katılımlarının kolaylaştırılması, engellilerin adalete etkin bir şekilde erişimini sağlamak için kolluk ve cezaevi personeli dahil adalet sistemi çalışanlarının gerekli eğitimi almalarının sağlanması, engelli hukukçuların mesleklerinin icrasında karşılaştıkları fiziksel, bilimsel ve teknolojik engellerin kaldırılması için her türlü gerekli çalışmaları yapmak,
4. Uluslararası alanda engelli bireylerin insan hakları alanındaki gelişmeleri izleyerek, bunların ülkemizde de uygulanması için gerekli çalışmalarda bulunmak, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde projeler üretmek ve yürütmek,
5. Engelli hakları, engellilik temelinde hak ihlalleri ve ayrımcılığa yönelik süreli ve süresiz her türlü yayını Türkiye Barolar Birliği yayını birimi ile eşgüdümlü olarak yapılmasını sağlamak,
6. Engelli bireylerin insan hakları konusu ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası alanda kurum, kuruluş ve kişilerle, STK'larla ilişkiler kurmak, işbirliği içinde düzenli toplantılar yapmak ve diğer yöntemlerle bunları sürekli geliştirmek,
7. Çalışma alanına giren konularda kullanmak ve değerlendirmek üzere kişisel verilerin korunması hakkında mevzuata ve usule uygun olarak Barolar ve Barolar bünyesindeki engelli hakları merkez ve komisyonları başta olmak üzere uygun bulunacak kaynaklardan veri toplamak, işlemek, saklamak ve Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı ve Yönetim Kurulu ile paylaşmak, engelli bireylerin insan hakları ihlalleri ve engellilik temelli ayrımcı uygulamalara ilişkin, düzenli raporlar yayımlamak ve hafıza oluşturmak üzere bir arşiv tutulmasını, konusu ile ilgili engelli bireyler için erişilebilir standartlarda arşiv, kütüphane ve benzeri diğer tesisleri kurulmasını sağlamak,
8. Ayrımcılık karşıtı hukuk ve engelli bireylerin insan hakları alanında uzman avukatların yetişmesini sağlamak amacıyla meslek içi eğitim etkinlikleri düzenlemek, yürütmek ve danışmanlık hizmeti vermek,
9. Adli görev yapan/yetki kullanan kurum, kuruluş, kişi, diğer yapı ve oluşumlara engellilik temelli ayrımcılık, engelli kişilerin insan haklarının korunması ve eksiksiz olarak uygulanmasını sağlamak amacıyla eğitim vermek,
10. Toplumun engelli bireylere yönelik önyargı ve tutumlarını değiştirmek, farkındalık oluşturmak amacıyla engelli hakları alanında bilgisini ve duyarlılığını geliştirmeye yönelik eğitim ve bilgilendirme projeleri üretmek ve uygulamak,
11. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına ilişkin Sözleşme başta olmak üzere, uluslararası insan hakları belgelerinde benimsenen ilkeler doğrultusunda, engelli bireylere yönelik ayrımcılık içeren hak ihlallerine karşı ulusal ve uluslararası yargı mercilerine başvurmak, uzman avukatlar, hukukçular ve diğer uzmanlar aracılığıyla engellilik temelli ayrımcılığa maruz bırakılanların, ihlal iddialarına yönelik hak aramak, açılmış ve açılacak dava ile yargı süreçlerine müdahillik talebinde bulunmak veya gözlemci olarak yer almak ve etkili hukuki destek sağlamak,
12. Ulusal ve uluslararası alanlarda yaşanan engelli bireylerin insan hakları ihlalleri ve bu alandaki gelişmeler ile eğilimleri izlemek, bu konularda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna veri ve bilgi göndermek, rapor sunmak, gerek görüldüğü hallerde yerinde incelemede bulunmak,
13. Engelli bireylerin insan hakları ve engelli bireylere yönelik ayrımcılıkla mücadele ile ilgili konularda çalışma yapılması için Baro Yönetim Kurullarına tavsiyede bulunmak üzere Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna görüş bildirmek,
14. Yasama ve alt düzenleyici işlemler sürecine katkıda bulunmak, gerektiği takdirde önerilerde bulunmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla iletişim kurmak,
15. Engelli bireylerin insan hakları faaliyetlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği veya kesimsel ayrımcılık konularında duyarlı bir şekilde planlanmasını ve uygulanmasını sağlamak için hak temelli merkez/kurul/komisyonlarla güçlü bir eşgüdüm sağlamak amaçları ile ilgili gördüğü diğer her türlü etkinlik ve çalışmalarda bulunmak
16. Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek ihtiyaçlar doğrultusunda alt çalışma grupları oluşturmak

II.BÖLÜM

Komisyon Yapılanması

Koordinatör

Madde 6: Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun kendi içinden belirleyeceği Engelli Hakları Komisyon ile sorumlu üye veya üyeler koordinatör olarak görevlendirilir.

Görev ve yetkileri

Madde 7: Koordinatörün görevi Türkiye Barolar Birliği ile Engelli Hakları Komisyon arasındaki eşgüdümü sağlamaktır.

Merkezin Organları

Madde 8: Engelli Hakları Komisyonu Organları şunlardır:

- A) Koordinatör
- B) Dönem Sözcüsü/Sözcüleri
- C) Genel Sekreter
- D) Yürütme Kurulu
- E) Komisyon Üyeleri
- F) Çalışma Grupları

Dönem Sözcüsü/Sözcüleri

Madde 9: Dönem Sözcüsü/Sözcüleri; TBB Yönetim Kurulu tarafından, engelli bireylerin insan hakları ve ayrımcılık konularında çalışmaları ve etkinlikleri olan hukukçular arasından seçilir.

Görev ve Yetkileri

Madde 10: Dönem Sözcüsü/Sözcülerinin görev ve yetkileri şunlardır:

1. Komisyonu; Türkiye Barolar Birliği Başkanlığının bilgisi dahilinde kurum ve kuruluşlar önünde temsil etmek,
2. Yürütme Kurulu ve Komisyon toplantılarına başkanlık etmek,
3. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı adına; komisyonun amacının gerekli kıldığı etkinlik projeleri ve çalışma programlarını hazırlamak; yürütülmesini, uygulanmasını ve gerçekleştirilmesini sağlamak,
4. Yıl sonunda komisyonun geçmiş yıla ilişkin etkinlik raporunu Yürütme Kurulu ile birlikte hazırlamak ve Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına sunmak,
5. Komisyonun yıllık etkinlik raporunu, Komisyonun görüş ve önerilerini de alarak Yürütme Kurulu ile birlikte hazırlayıp Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nın onayına sunmak,
6. Gerekli gördüğünde Türkiye Barolar Birliği Engelli Hakları Komisyonu organlarını olağanüstü toplantıya çağırarak.
- 7.

Genel Sekreter

Madde 11: Genel Sekreter; Yürütme Kurulu ile Çalışma Grupları arasındaki koordinasyonun kurulmasını sağlamak, komisyon çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesine yardımcı olmak, kayıt ve tutanakları düzenli olarak tutmak, arşiv düzenlenmesi ve yazışmaları yürütmek üzere Yürütme Kurulu tarafından üyeleri arasından seçilir.

Yürütme Kurulu

Madde 12: Yürütme Kurulu: TBB Yönetim Kurulunun engelli bireylerin insan hakları ve ayrımcılık konularında çalışma ve etkinlikleri ile tanınan hukukçular arasından seçeceği en az 7 en çok 15 üyeden oluşur.

Görev ve yetkileri

Madde 13: Yürütme Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

1. Komisyonun yıllık etkinlik raporunun, Komisyonun görüş ve önerilerini de alarak hazırlanması.
2. Komisyonun amacı doğrultusunda gerekli çalışma programlarının hazırlanması, projelendirilmesi ve yürütülmesi,
3. Her yıl sonunda komisyonun geçmiş yıla ilişkin etkinlik raporunun hazırlanması,
4. Komisyon çalışma alanı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun vereceği işlerin yürütülmesi,
5. Komisyonun amaçlarının gerekli kıldığı çalışma gruplarının oluşturulması ve bu grupların eşgüdümünün sağlanması, çalışma grupları faaliyetleri Türkiye Barolar Birliği Çalışma ve Danışma Kurulları Temel Yönergesine uygun olarak yürütülür.
- 6.

Komisyon Görevlileri

Madde 14: Komisyon görevlileri, komisyon çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesine yardımcı olmak, kayıt ve tutanakları düzenli olarak tutmak, arşiv düzenlenmesi ve yazışmaları yürütmek, komisyon amacına uygun araştırmaların yapılması için Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından Türkiye Barolar Birliği çalışanları arasından görevlendirilir.

Komisyon Üyeleri

Madde 15: Yönetim Kurulu, alanda etkinlik gösteren avukatlar arasından, mümkün olduğunca coğrafi bölgeler ile alanın özellik ve ihtiyaçlarını dikkate almak suretiyle yeterli sayıda komisyon üyesini görevlendirir. İhtiyaç halinde komisyon üyelerinin sayısı Yönetim Kurulu'nca arttırılabilir veya azaltılabilir. Bir avukat, ikiden fazla komisyon görev alamaz.

III.BÖLÜM

Mali Hükümler

Komisyonun Giderleri

Madde 16: Komisyonun amacını ve bu yönergede belirlenen etkinliklerini yerine getirmeye yönelik her türlü giderleri Türkiye Barolar Birliği bütçesinden karşılanır. Yönergenin 2. maddesine göre yapılacak olan etkinliklerin ve yayınların giderleri Komisyon Dönem Sözcüsü/Sözcülerinin önerisi üzerine Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nca yapılır.

IV.BÖLÜM

Son Hükümler

Madde 17: Bu yönerge Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun kabulü ile aynı tarihte yürürlüğe girer. Bu yönergenin kabulü ile bu konuda daha önce kabul edilmiş olan Yönetmelik ve Yönergeler yürürlükten kalkmış sayılır.

Madde 18: Bu yönerge hükümlerini Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.